

Więcej niż gospodarka. Scholz w Indiach

Lidia Gibadło

Głównym celem podróży kanclerza Olafa Scholza do Indii w dniach 24–26 października były siódme niemiecko-indyjskie konsultacje międzyrządowe pod hasłem „Wspólny rozwój dzięki innowacjom, mobilności i zrównoważonemu rozwojowi”. Towarzyszyli mu m.in. wicekanclerz i minister gospodarki i ochrony klimatu Robert Habeck oraz szefowa resortu spraw zagranicznych Annalena Baerbock. Obecni byli także przedstawiciele niemieckich firm m.in. z branż energetycznej, chemicznej i zbrojeniowej. Wizyta przypadła w 25. rocznicę zawarcia strategicznego partnerstwa między Indiami a RFN.

W trakcie spotkań zainicjowano działanie indyjsko-niemieckiej „mapy drogowej dla zielonego wodoru” i podpisano wspólne oświadczenia o rozwijaniu współpracy w zakresie migracji i mobilności. Kanclerz wraz z premierem Narendrą Modim wzięli udział w 18. Konferencji Niemieckiego Biznesu w regionie Azji i Pacyfiku. Scholz odwiedził też w porcie w Goa niemiecką fregatę „Baden-Württemberg” i okręt wsparcia logistycznego „Frankfurt am Main”, które prowadziły ćwiczenia z indyjską marynarką wojenną.

Trzecia wizyta kanclerza Scholza w Indiach potwierdza zainteresowanie RFN rozszerzeniem strategicznego partnerstwa z tym krajem poza tradycyjne obszary kooperacji gospodarczej i objęcie nim również polityki bezpieczeństwa i przemysłu obronnego (zob. [„Państwo kluczowe”: rosnące znaczenie Indii w polityce i gospodarce RFN](#)). Implementacja tego planu będzie jednak w dużym stopniu zależała od kontynuacji kursu koalicji SPD, Zielonych i FDP po wyborach do Bundestagu w 2025 r.

Komentarz

- **Niemcy konsekwentnie podejmują działania, aby stać się najważniejszym partnerem Indii w UE.** Służy temu utrzymanie regularnych spotkań politycznych wysokiego szczebla, a także opracowanie specjalnej strategii RFN pt. „Focus on India”, określającej cele i narzędzia pogłębiania strategicznego partnerstwa z Indiami, zawartego w maju 2000 r. Gabinet Scholza unika poruszania tematów, które mogłyby temu procesowi zaszkodzić, analogicznie jak ma to miejsce w kontaktach z innymi państwami Globalnego Południa. Stąd brak komentarzy w sprawie deficytów indyjskiej demokracji, np. naruszania przez tamtejszy rząd wolności słowa. Kanclerz akceptuje też neutralność Indii wobec konfliktu na Ukrainie i liczy na mediacyjne działania Nowego Delhi na rzecz pokojowego jego zakończenia.
- **Priorytetem w relacjach Berlin–Nowe Delhi pozostaje gospodarka.** Indie stanowią ważny element dywersyfikowania relacji handlowych i inwestycyjnych Niemiec w Azji, koncentrujących się wciąż przede wszystkim w Chinach. RFN to drugi po Holandii

największy partner handlowy Indii w Unii Europejskiej, którego suma obrotów handlowych z nimi wyniosła w 2023 r. 30,8 mld euro. Z tego powodu gabinet Scholza popiera jak najszybsze zakończenie wznowionych w 2022 r. i przedłużających się negocjacji w kwestii porozumienia o wolnym handlu między UE a Indiami. Rozwiązaniem proponowanym przez resort gospodarki RFN mogłyby być rezygnacja z jednej kompleksowej umowy oraz zawarcie ograniczonego porozumienia dotyczącego przemysłu. W dłuższej perspektywie Niemcy są również zainteresowane pozyskiwaniem zielonego wodoru z Indii – zgodnie z szacunkami władz przeszło 50% spodziewanego rodzimego zapotrzebowania RFN będzie musiała pokrywać z importu (zob. [Niemcy: zielone światło dla sieci wodorowej](#)). Indie z kolei chcą być eksporterem wodoru i planują do 2030 r. produkować go 5 mln ton rocznie. Berlin chce także nadal przyciągać wykwalifikowanych pracowników z tego kraju, szczególnie w sektorach IT, energetyki odnawialnej czy medycyny, w czym ma pomóc specjalna strategia wobec Indii, opublikowana w październiku br.

- **Nowym obszarem współpracy niemiecko-indyjskiej ma być współdziałanie na rzecz utrzymania stabilności i wolności żeglugi oraz przestrzegania prawa międzynarodowego na obszarze Indo-Pacyfiku.** RFN sygnalizuje w związku z tym swoją obecność wojskową w regionie od kilku lat – okręty niemieckiej marynarki wojennej przebywają tam rotacyjnie od 2021 r. Berlin zaczyna postrzegać Nowe Delhi jako strategicznego partnera w tym obszarze. Pięć niemieckich myśliwców Eurofighter i transportowiec A400M wzięło udział w organizowanych przez Indie ćwiczeniach sił powietrznych Tarang Shakti w sierpniu br. Aby wzmocnić swoje zaangażowanie, RFN planuje również zawarcie z Indiami porozumienia o kooperacji logistycznej sił zbrojnych, co w przyszłości ma usprawnić rozmieszczenie sił Bundeswehry w regionie. Berlin jest też skłonny do intensyfikacji współpracy w przemyśle zbrojeniowym, liczy bowiem, że powolna erozja partnerstwa Nowego Delhi i Moskwy (zob. [Zmierzch rosyjsko-indyjskiego partnerstwa strategicznego](#)) przyniesie szanse na pozyskanie nowych kontraktów. W trzech pierwszych kwartałach br. RFN wydała zezwolenia na eksport broni do Indii o wartości 212 mln euro (dla porównania sprzedaż do Singapuru opiewała na 1,2 mld euro). Szczególne zainteresowanie budzi modernizacja indyjskiej marynarki wojennej: niemiecki TKMS i indyjska firma Mazagon Dock Shipbuilders podpisały w czerwcu 2023 r. porozumienie w sprawie potencjalnego rozwoju w tym zakresie i budowy do sześciu okrętów podwodnych.